

אָהָרָא

ואזי הקב"ה הזמין גוף אחר שהוא גופו של חנוך וקיבל את הזיהרא העילאה (שעה"ג כ"ט, ל"א), **וְקָאִים בֵּינֵיהוּ. בְּקוּטְרָא דְגְלִיפִין בֵּין מְלָאכִין קְדִישִׁין, בְּטוּפְסָרָא (ס"א בְּטַפְסָא) דְּעִטּוּרִין אֲתֵאָחְדָן**

וחנוך עמד בין הקשרים החקוקים, והיינו בין המלאכים הקדושים, ונאחזו בציור של המלאכים המתעטרים למעלה ונעשה לשר ולכן היה מלאך בשמים, הנקרא מטטרו"ן כנודע. ולא מת

כבני אדם (שעה"ג שם).

לאחר חטא אדה"ר נקנסה מיתה לכל העולם

דְרִין בְּתָרְאִין, תְּפִיסִין בְּחוּבֵיהוּ והנה הדורות האחרונים שבאו

לאחר אדה"ר נתפסים למיטה ע"י עוונותיהם[לב]. **אֲשֶׁתְּלִיף רוּחֵיהוֹן**

מֵהָהוּא מָאנָא דְלְבוּשָׂא, לְבַתָּר אַנְגִּיזוּ בְּעַפְרָא, בֵּין

רְגְבֵי נַחְלָא אֲתֵטְמְרוּ וְאֲתַנְגִּיזוּ כי יוצאת מהם רוחם מאותו כלי לבושם

שהוא הגוף, ואח"כ הגוף נטמן בעפר בין צרורות עפר ושם הם נטמנים ונגנזים עד התחיה.

בְּחַד גְּרָמָא תְּקִיף דְּהָהוּא מָאנָא, יְתַבְנֹן בְּקַדְמֵיתָא,

אור הרשב"י

[לב] מלבד ד' שמתו בעטיו של נחש כדאיתא בשבת דף נה עמוד ב' מיתביבי אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מפני מה קנסת מיתה על אדם הראשון? אמר להם: מצוה קלה צויתיו ועבר עליה. וכו' מיתביבי: ארבעה מתו בעטיו של נחש, ואלו הן: בנימין בן יעקב, ועמרם אבי משה, וישי אבי דוד, וכלאב בן דוד. וכולהו גמרא, לבר מישי אבי דוד דמפרש ביה קרא.

והיא בחי' נפש העולם האצילות, וזו בחי' אחת דאצילות. הבחי' הב' היא, הנפש שבק' כתרין הנז' שבשלשה עולמות ביי"ע, ושתייהם נשארו באדם ממש כנוכר. ונקראים המדרגה השנית. המדרגה הג' היא, כל שאר הספירות, שיש בעשר פרצופין הנז', וזולת המאה כתרין הנז', כי כולם נשרו ממנו וירדו למקום הקליפות כנו"ל. וע"ע שם באורך ואכמ"ל.

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

ויקומו חילין חילין תננינות, בארעא קדישא מתערין

וע"י עצם אחד חזק של הגוף הנקרא נסכוי, [גג] יבנה גופם בעת התחיה כבתחילה, ויקומו מחנות

אור הרשב"י

[גג] עיין זהר שלה ק"ע ע"א.

הטור והמחבר כתבו (אור"ח סימן ש סע"ף א) ומקור הדבר בגמרא (שבת קי"ט): "לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכזית". וכתב ה"בית יוסף" הטעם לכך בשם "שבלי הלקט" (סימן קל): "אבר יש באדם ונסכוי שמו, ואינו נהנה באכילה אלא במוצאי שבת".

וכתב על זה ה"מטה משה" (סדר הבדלה סימן תקיג) שהכוונה בזה על אותו עצם לזו של שדרה שנזכר במדרש הנ"ל.

"ונראה לי טעמא דמילתא, כי ידוע שאותו עצם לזו שמיה, והוא עיצומו ועיקרו ושרשו וממנו נתהווה האדם בעצם הטיפה, וכאשר ימות האדם העצם ההוא אינו נימוח ולא נפחת, ואילו יכניסו אותו באש אינו נשרף, ברחיים אינו נטחן, בפטיש אינו מתפוצץ, והוא העצם שיש בו קיום נצחי, וממנו יחיה האדם לעת התחיה, והוא המקבל עונג ועונש אחר מיתת אדם, ועצם הזה שרשו ועיקרו מעצם השמים". אחרי שהאריך עוד בזה הוא מסיים בלשון קדשו: "ובכן כל הזהיר בסעודה זו ומשביע לעצם הזה, יזכה שישיביע בצחצחות נפשו בתענוגי רב טוב הצפון לצדיקים ולשבוע שמחות, אשר עליהם התפלל המשורר (תהלים טז יא) תודיעני

אורה היים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח".

נמצינו למדים מכל האמור כי שלשה שמות יש לעצם הזה. א) בזוהר הקדוש הוא נקרא "בתואל הארמי" על שם שהוא רמאי. ב) במדרש הוא נקרא "לזו של שדרה", ולפי המבואר בגמרא הכוונה בזה על "חוליא קטנה של שדרה" – החוליא התשע עשרה שתקנו כנגדה הברכה התשע עשרה "ולמלשינים". ג) בדברי הקדמונים מבואר שנקרא "נסכוי", ואינו נהנה כי אם מאכילת מלוח מלכה במוצאי שבת.

וכ' היעב"ץ אמר יעקב מעודי הייתי משתאה ומשתומם על המראה, כשראיתי בספרים מדברים אודות העצם הלז לזו של שדרה, ויש שקראוהו נסכוי שאינו נהנה משום אכילה כי אם מזו הסעודה של מוצאי שבת, ואמרו שממנו בנין גוף האדם, ואך הוא לבדו נשאר בקבר אחרי ריקבון עצמות הגוף, כי ממנו תתחיל התחיה לעתיד שהוא כשאור לגוף כידוע, ולא נודע מה טיבן של שמות הללו שנתנו לו, ומדוע אינו נהנה רק מזאת האכילה בלבד.

יותר מזה גדלה הפליאה כשלמדתי במדרש הנעלם פרשת תולדות שנקרא בתואל רמאה, ואמרו שהוא רמאה מכל שאר גרמי, לפי שאינו סובל טעם מזונות כמוהם, ובגין כך

אור הרשב"י

כפשט: "וזה שנקרא בתוא"ל גימטריא מ"ת (עם הכולל של בתואל), אבל הוא 'רמאה' כי אף על פי שנראה כמת בגוף המת כשאר חלקיו, אבל באמת הוא שורש החיים, ולכן הוא חסר אחד ממספר מ"ת, לרמוז על זה שאינו מת אמיתי, ולהפך בגוף חיים הוא. כמו כן רמאי (הוא) מפני שלא נרגש בו שום שינוי מכל שאר חלקי הגוף, שהם נהנים מאכילה, והוא נראה כמרמה אותם, במה שבאמת אינו נהנה כלל מהמזון כאילו הוא מת, וזה מחמת מקשיותו ונצחיותו.

כלומר הלזו הוא רמאי משתי סיבות: א) כי הוא מרמה את האדם שהוא נהנה מן המזון החומרי יחד עם כל הגוף. ב) הוא מרמה שהוא מת יחד עם כל הגוף, כאשר למעשה הוא איננו נהנה משום מזון, ואינו מת אלא נשאר בחיים. רמוז על כך בתוא"ל גימטריא אחד פחות ממספר מת. לרמוז שהוא רק כנראה כמת אבל למעשה הוא נשאר חי ושלם. ומוסיף היעב"ץ לבאר לפי זה הטעם שנקרא לזו ונסכווי.

וכן על דרך זה נקרא לז"ז, שהוא גימטריא ד"ם (עם הכולל של לזז), שממנו חיות האדם, ולכן י' פעמים ד"ם גימטריא מ"ת כמו שנתבאר לעיל, וכן הוא עיקר חיות האדם, (וככה שם העיר שאין אנשיה מתים בה לזז). אמנם נחסר ממנו גם כן אחד במספר, להורות על זה כי הוא חי אצל המות ומת אצל החי. וזהו שקראוהו עוד 'נסכווי' מלשון

הוא תקיף מכל שאר גרמי, והוא ליהוי עיקרא דגופא אתבני מניה. ומי הרואה מאמר זה ולא יפלא ממנו, מה ענין שם בתואל, ומה דבר הרמאות, ומאי טעמא אהני ליה לרמאה רמאותיה כולי האי. צער גדול היה לי על דבר זה, ובדקתי בספרים פורש אין להם.

ועתה בהיותי עוסק בענין הראוני מן השמים, שכל ג' שמות הללו (לזז, נסכווי, בתואל רמאה) דבר אחד, וכל דברי העצם אחת הן. הענין הוא שידעו חכמי האמת, אחר שבעלי ההויה עלולים להפסד וכל מורכב מתפרד, אם היה כל גופו של אדם מורכב בשוה, היה מקבל הזנה כולו כאחד, אז כבוא קיצו יתפרד כולו אל חלקיו, ולא ישאר ממנו כלום שיקבל צורת התחיה בגוף הקודם.

אף על פי שהשם יתברך בעל היכולת לברוא אדם מחדש, אבל באופן כזה פנים חדשות היה נחשב, ואין זה הוא הגוף שסבל צער המיתה, כי הוא כלה בעשן ואבק דק, ואם נתהווה עוד גוף – אחר הוא. על כן בהכרח יש עצם קטן הנשאר בגוף, שאינו תחת יד הריקבון ואינו כלה ובלה קבר, כי הוא יסוד קיים בו מתחילת שורש היצירה, ולא נתהווה מהרכבה (של ארבעה היסודות שמתפרקים במיתתם), ומשתלשל מאב לבן, על כן אין ההפסד שולט בו.

בדרך זו ממשיך היעב"ץ לבאר הטעם שהזוהר הקדוש מכנה את העצם בתואר "בתואל רמאה", בדרך גימטריא משולב

אור הרשב"י

וממנו יברא לעתיד לבוא, דאדם הראשון אכל מעץ הדעת ונהגו כל האברים, נגזר עליהם לעפר תשוב, מה שאין כן אבר זה אין לו הנאה כי אם מסעודת מוצאי שבת, ובערב שבת לא נהנה לכך קיים.

"איתא בכמה דוכתי שהתחיה שתהיה לעתיד, תתחיל מאבר אחד שיש באדם ששמו נסכוי. וצריכים לדעת מפני מה כל העצמות נרקבים וזולת עצם זה. ויש לומר דהנה הפוסקים הביאו טעם לסעודת מלוה מלכה, מפני שהעצם ששמו נסכוי אינו נהנה משום אכילה שאדם אוכל רק מן האכילה של מוצאי שבת.

והשתא ניהא דהנה כאשר אכל אדם הראשון מהעץ הדעת טוב ורע גרם מיתה לעולם, וכל האברים שנהגו מאותה האכילה כולם מעותדים למיתה. נמצא שהאבר הנזכר לעיל שאין לו הנאה כי אם מאכילה של מוצאי שבת, אם כן אותו האבר לא נהנה כלום מאכילת אדם הראשון, דהא בו ביום שנברא חטא וזה היה בערב שבת, משום הכי לא שייך בו מיתה ואינו נרקב".

וכן כתב הגר"א ב"יהל אורי" על הזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנב): "והלוי של אדם לא טעם מעץ הדעת טוב ורע ולכן נשאר בסטרא דטוב". וכן כתב ב"מאור ושמש" (פרשת ויחי ד"ה ונראה): "והנה באדם יש עצם קטן הנקרא לו"ז שלא נהנה מעץ הדעת, לפי שאין לו שום הנאה ממאכל כל ששת

(ישעיה כט-י) כי נסך עליכם ה' רוח תרדמה, שנראה כנרדם וגימטריא קו"ם, כי אחרון על עפר יקום, וישיג הגוף התחיה על ידו".

לסיום מבאר היעב"ץ הטעם שעצם זה אינו נהנה רק מהמאכלים של סעודת מלוה מלכה, כי מאחר שהקב"ה בראו כך שלא יצטרך להתקיים ממזון גשמי, אין ביכולתו ליהנות רק ממאכל שאוכלים בלתי לה' לברו בלי שום הנאה גופנית, ולכן הוא נהנה רק מסעודת מלוה מלכה שאדם אוכל אחרי שכבר שבע בשלש סעודות של שבת קודש, ועיקר אכילתו במוצאי שבת היא לשם מצוה ללוות את השבת ולא לשם תענוג חומרי, ובלשון קדשו.

"אמנם הוא נהנה מסעודה שאין בה אכילה גמורה, דהיינו סעודת מוצאי שבת שהיא נאכלת על השובע, ואין אוכלים אותה אכילה גמורה, באופן שאין הנאה מגעת לעצמות האחרים כי אם לזה, כי לא לאכילה הוא צריך, רק מכוונת המצוה הוא נהנה, ולא מגשמות האכילה, שאיננה נמצאת בכאן ואינה נעשית כי אם לשם מצוה בלבד, ועל כן היא סעודת דוד המלך עליו השלום, שלא היו לו חיים בעולם הזה כנודע, ונקרא חי וקים, ודי בזה למבין.

הפוסק הגדול רבן של ישראל בעל "פרי מגדים" מביא את דברי ה"אליהו רבא" ב"משבצות זהב" (שם ס"ק א) ביתר באור: "עיינ אליהו רבא להכי אבר זה אין נפסד